

FOLKETINGET

EU-forslagspakke om betalingstjenester og åben finans

Erhvervsudvalget den 26. oktober 2023

Dagsorden

Forslagspakke om betalingstjenester og åben finans

1. Direktivforslag om betalingstjenester (PSD3)
2. Forslag til forordningen om betalingstjenester (PSR)
3. Forslag til forordning om åben finans (FIDA)

EU-lovpakke om betalingstjenester og åben finans

- Kommissionens forslagspakke fra den 28. juni 2023 omfatter tre EU-lovforslag, der skal forbedre forbrugerbeskyttelsen og konkurrencen inden for elektroniske betalinger og sætte forbrugerne i stand til at dele deres data på en sikker måde, så de kan få en bredere vifte af bedre og billigere finansielle produkter og tjenester. Pakken skal samtidig sikre, at EU's finansielle sektor er "up to date" i forhold til den nye digitale tidsalder.
- [KOM \(2023\) 366](#): Forslag direktiv om betalingstjenester og elektroniske pengetjenester i det indre marked (PSD3).
- [KOM \(2023\) 367](#): Forslag forordning om betalingstjenester i det indre marked (PSR).
- [KOM \(2023\) 360](#): Forslag forordning om en ramme for adgang til finansielle data (FIDA).
- Udspringer af Kommissions strategi for detailbetalinger og strategien for digital finans fra 2020
- Forslagspakken er én af Folketingets prioriterede sager fra Kommissionens arbejdsprogram for 2023.

Lovpakken

Udspringer af direktivet om betalingstjenester i det indre marked – direktiv 2015/2366, der går under betegnelsen PSD2 - der senest blev ændret i 2015. PSD2 splittes op i et nyt direktiv og en forordning.

KOM (2023) 366

- Direktiv (PSD3):
- indeholder regler rettet mod tilsynsmyndighederne (tilladelser, tilsyn, og registreringer af betalingsinstitutter)

KOM (2023) 367

- Forordning (PSR):
- Indeholder reglerne for betalingsinstitutter samt forbrugerne

KOM (2023) 360

- Forordning (FIDA):
- Ny forordning om deling af kundedata fra finansielle virksomheder, som udbreder delingen af data i regi af "Open Banking" i PSD2

Retsgrundlag

Alle tre forslag: artikel 114 om det indre marked i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)

Herudover:

- Betalingstjenestedirektivet (PSD3): artikel 53 (TEUF) om gensidig anerkendelse pga. gældende e-pengedirektiv (EMD2) skal indarbejdes i PSD3
- Alle tre forslag skal vedtages af Rådet i samarbejde med Europa-Parlamentet under den almindelige lovgivningsprocedure.
- Skal vedtages med kvalificeret flertal i Rådet.

Hvorfor et særligt fokus på betalings-tjenester og deling af finansielle data?

Det nuværende betalingstjenestedirektiv PSD2 er fra 2015 og trænger til en opdatering, da udviklingen på området er gået hurtigt.

- Fra elektroniske betalinger i EU på 184.200 mia. euro i 2017 til 240.000 mia. euro i 2021
- Mere sofistikerede former for svindel er kommet til ("spoofing" mv.)
- Nye innovative betalingsformer og -tjenester (kontaktløs betaling, QR-koder mv.)
- Erfaringerne med at dele data fra kundernes betalingskonti ("Open Banking")

Aktører

Betalingstjenester

MobilePay, Nets og pengeinstitutter, når de f.eks. tilbyder betalingskort eller netbank. Kan også være tjenester i forbindelse med crowdfunding, internetbetalinger eller specifikke løsninger til betalinger på handelsplatforme

Kontooplysnings-tjenester (AISP)

kan få adgang til en kundens betalingskonto-data i dennes bank. Det kræver en tilladelse fra kunden, men ikke banken. AISP'en kan så tilbyde en service, som vil være relevant for dens kunder

Betalingsiniterings-tjenester (PISP)

En PISP kan foretage betalinger på vegne af sine kunder. En sådan gennemførelse af betaling vil foregå med kundens samtykke men uden kundens betalingskort eller en særlig aftale med kundens bank.

Finansoplysnings-tjenester (FISP)

En ny aktør der indføres med forslaget om åben finans. Kan trække finansielle data med kundens accept og skræddersy løsninger til kunderne

Formål med betalingstjenesteforslagene PSD3 og PSR:

- Bekæmpe og modvirke betalingssvindel.
- Forbedre forbrugernes rettigheder.
- Skabe endnu mere lige vilkår mellem banker og ikke-banker.
- Forbedre funktionen af åben bankvirksomhed ("Open Banking").
- Forbedre tilgængeligheden af kontanter i butikker og via pengeautomater.
- Styrke harmoniseringen og håndhævelsen.

Nye betalingstjenestedirektiv (PSD3)

Indeholder regler rettet mod tilsynsmyndighederne, hvilket bl.a. omhandler tilladelser, registreringer og tilsyn med betalingsinstitutter.

- Tilladelser til betalingsinstitutter (krav styrkes ifh. afviklingsplan og kapitalkrav, undtagelser ved begrænset omsætning, EBA kan udarbejde tekniske standarder)
- Registrering af kontooplysningstjenester (før krav om tilladelse)
- Adgang til kontanter (kontanthævning op til 50 euro uden køb, registrering og tilsyn med uafhængige pengeautomater)
- Myndighed og kontrol (udpege national myndighed ansvarlig for autorisation og kontrol med betalingsinstitutter, indføre regler om administrative sanktioner)
- Adgang til opbevaring af brugermidler på en konto i centralbanken.
- Indarbejder af e-pengedirektivet (EMD2) (tilladelse som betalingsinstitut)
- Anvendelse: 18 måneder efter at det er trådt i kraft.

Forordning om betalingstjenester (PSR)

Fastsætter regler for betalingsinstitutter og forbrugere.

- Harmonisering (forordning), styrke forbrugernes rettigheder og sikkerheden ved elektroniske betalinger.
- Stærk kundeautorisation (SCA: to faktorer til godkendelse) (ikke via smartphone)
- Hæftelse (tekniske leverandører og kortordninger, kun afvise en uautoriseret betaling ved svig, betalingsudbydere ansvarlige over for betaleren ved "spoofing")
- Open Banking (kontooplysninger, fjerne API-hindringer, "tilladelses-dashboard")
- Bekæmpelse af misbrug (IBAN-verifikationsmekanisme, deling af IBAN-nummer, indgriben fra EBA)
- Adgang til deltagelse i betalingsafviklingssystemer og adgang til betalingskonti i banker for betalingsinstitutter.
- Anvendelse: 18 måneder efter at den er trådt i kraft (24 måneder for IBAN-verifikationsmekanismen)

Formål med forslaget om åben finans (FIDA)

- Mulighed, men ingen forpligtelse for kunderne til at dele deres finansielle data med databrugere.
- Forpligtelse for indehavere af kundedata (f.eks. finansieringsinstitutter) til at stille disse data til rådighed for databrugere.
- Fuld kontrol fra kundernes side over, hvem der har adgang til deres data, og til hvilket formål.
- Standardisering af kundedata og de nødvendige tekniske grænseflader som led i finansielle datadelingsordninger.
- Klare ansvarsordninger vedrørende brud på datasikkerheden og tvistbilæggelses-mekanismer som led i ordninger for deling af finansielle data.
- Yderligere incitament for dataindehavere til at indføre grænseflader af høj kvalitet for databrugere gennem rimelig kompensation fra databrugere.

Forordning om åben finans (FIDA)

Videreudvikling af datadelingskravet fra "Open Banking" fra PSD2
Deling af finansielle data fra dataindehavere til databrugere

Typer af kundedata omfattet af delingskravet:

- Lån og konti (herunder oplysninger om saldo, vilkår og transaktioner)
- Opsparings- og investeringsprodukter, kryptoaktiver, fast ejendom og øvrige finansielle aktiver, herunder oplysninger om disses økonomiske forhold samt data indsamlet til brug for egnetheds- og hensigtsmæssighedsvurderinger.
- Arbejdsmarkedspensioner og paneuropæiske personlige pensionsprodukter
- Skadesforsikringsprodukter (undtagen liv, sygdom og sundhed)
- Data indsamlet som led i en låneansøgnings- eller kreditvurderingsproces til brug for kreditværdighedsvurdering af en virksomhed (ikke forbrugere).

Udbydere af finansoplysningstjenester (FISP'er):

- Databrugere, tilladelse og tilsyn, API'er og "tilladelses-dashboard"

Forslaget omfatter kundedata og data som finansielle institutioner typisk samler, opbevarer og behandler som en del af deres normale interaktioner med kunderne.

Kunderne kan være enten personer eller virksomheder.

Forslaget omfatter data som kunderne selv leverer, og data der stammer fra kundernes interaktion med den finansielle virksomhed.

Forordning om åben finans (FIDA) fortsat

Finansielle datadelingsordninger:

- Dataindehaver (finansielle virksomheder) og databrugere (FISP'er) mf.
- Udvikling af fælles standarder for kundedata- og grænseflader (API'er)
- Ansvarsfordeling og tvistbillægelsesmekanismer
- Økonomisk compensation til dataindehaver
- Tilsyn med datadelingsordninger
- Kommissionen kan ved manglende udvikling af datadelingsordninger inden for en eller flere kategorier af kundedata etablere en datadelingsordning ved en delegeret retsakt.

Tilsyn:

- Udpegning af national myndighed, administrative sanktioner, administrative bøder?

Grænseoverskridende adgang til data:

- FISP'er (fra andre EU-lande)
- Tredjelandes FISP'er (EU-repræsentant)
- Anvendelse: 24 måneder efter at det er trådt i kraft (18 måneder for datadelingsordninger).

Konsekvensanalyse (FIDA): markedsdeltagere

Antal af **dataindehavere** i EU: 17.745, heraf:

- 4.000 kreditinstitutioner (underlagt PSD2)
- 2.585 forsikringselskaber
- 6.120 arbejdsmarkedsrelaterede pensionsselskaber
- 5.040 investeringsselskaber

Antal af **databrugere** i EU: 3.838, heraf

- 1.200 banker (aktive under PSD2)
- 776 forsikringselskaber
- 1.512 investeringsselskaber
- 350 FISP'er (forventede fremtidige antal)

Kontooplysnings- tjenester (AISP)

I januar 2023 var der 324 betalingsinstitutioner, der udøvede kontooplysningstjenester i EU under PSD2, hvoraf 91 alene var autoriseret som udbydere af kontooplysningstjenester

Konsekvensanalyse (FIDA): gevinster og omk.

Gevinster

Årlig gevinst i form af stigning i EU's BNP på mellem 4,6 og 12,4 mia. euro: heraf

- 663 mio. euro – 2 mia. euro om året i direkte indvirkning på EU's finansielle dataøkonomi
- 1,5 – 5,4 mia. euro om året i indirekte indvirkning på EU's finansielle dataøkonomi

Omkostninger

Engangsomkostninger på mellem 2,2 og 2,4 mia. euro (primært API-udviklingsomkostninger)

Årlige omkostninger på mellem 147 og 465 mio. euro.

Konsekvensanalyse (FIDA): gevinster og omk.

Årlige omkostninger til ”**tilladelses-dashboards**” (3.000 – 12.000 euro om året)

- 17.745 dataindehavere = 53 – 213 mio. euro
- 3.838 databrugere = 12 – 46 mio. euro (herunder 350 FISP'er = 1 – 4,2 mio. euro)
- Samlet mellem 65 – 259 mio. euro om året

Omkostninger ved håndtering af **datadelingsordninger**: 5 mio. euro om året.

API-udviklingsomkostninger varierer med typen af dataindehaver (banker er underlagt PSD2)

- Banker: 220 – 440 mio. euro (1.125 organisatoriske enheder)
- Forsikringselskaber: omkring 1,4 mia. euro (727 organisatoriske enheder)
- Arbejdsmarkedsrelaterede pensionsselskaber (22 nationale løsninger): 43 mio. euro
- Investeringselskaber (5.040 enheder): 504 mio. euro.
- Samlede API-engangsomkostninger: 2,2 – 2,4 mia. euro.
- Samlede løbende årlige API-omkostninger: 70 – 194 mio. euro.

FISP-omkostninger: 22 mio. euro for at opnå tilladelse og mellem 3,2 til 6,4 mio. euro i årlige omkostninger til tilladelses-dashboards, erhvervsansvarsforsikring og tilsyn

Hørings svar om betalingstjenester (PSD₃/PSR)

Hæftelse:

- Finans Danmark (FIDA) og Vipps MobilePay: bekymring for, at betalingsudbyderen skal hæfte ved svindel, hvis brugeren angiver, at en svindler har udgivet sig for at være pågældende udbyder (kan udnyttes af svindlere og medføre mindre agtpågivende forbrugere).
- Forbrugerrådet Tænk ser positivt på hæftelseskravet hos betalingsudbyderen.

Databeskyttelse:

- Finans Danmark: større klarhed over samspillet mellem GDPR og bestemmelser i PSR.
- Forbrugerrådet Tænk: bekymret ifh. til "Open Banking" og ønsker bl.a. en præcisering af "tilladelse" med inspiration fra GDPR. Det skal sikres, at forbrugerne ikke diskrimineres fra tjenester eller produkter, hvis de ikke ønsker deling af data med tredjeparter.

Open banking og adgangsinterface (API):

- FIDA: ønsker en kompensationsordning, der sikrer en bedre fordeling af udgifter forbundet med datadeling. Skal være ensartede principper for datadeling på tværs af sektorer og tjenester. FIDA er positiv mht. "tilladelses-dashboards", men der skal sikres balance mellem omkostninger og værdi for brugerne.

Folketinget

Vipps MobilePay: Kravene til adgangsinterface kan med fordel skærpes yderligere.

Hørings svar om betalingstjenester (PSD3/PSR)

Stærk kundeautentifikation (SCA):

- FIDA: kravene til SCA kan med fordel gøres klarere i forslaget. FIDA bemærker, at det kan være en tung og byrdefuld proces at indgå de enkelte aftaler med udbydere af tekniske løsninger vedr. kundeautentifikation.
- Vipps MobilePay: finder det uhensigtsmæssigt, at indføre et ikke-smartphonekrav på tjenester og produkter, der i forvejen udelukkende tilbydes via smartphones.

Adgang til kontanter:

- Dansk Erhverv (DE): mener, at det skal være op til betalingsmodtagere at bestemme, hvorvidt de ønsker at modtage kontanter, og i hvilket omfang de ønsker at udbyde dem til kunderne.
- Nationalbanken: finder det uhensigtsmæssigt, at der fastsættes et loft på 50 euro for at hæve kontanter i detailbutikker uden varekøb (er jo ikke et loft på nuværende tidspunkt).

Hørings svar om åben finans (FIDA)

- Forsikring og Pension: generelt kritisk mht. forslaget om øget datadeling i den finansielle sektor, da den brede anvendelse af kundedata kan resultere i at virksomheder tvinges til at dele konkurrencefølsomme oplysninger. Hertil kommer udvikling af dyr digital infrastruktur.
- Finans Danmark: udtrykker bekymring for det brede omfang af obligatorisk datadeling, da internt behandlet data ses som mindre hensigtsmæssigt at dele. Støtter datadelingsordninger, men efterlyser klarere rammer, senere anvendelsesdato og afklaring af tvivlsspørgsmål.
- Dansk Fintech Alliance: støtter forordningen, men påpeger vigtigheden af, at kompensations-elementet for deling af data ikke må begrænse udbredelsen af åben finans.
- Forbrugerrådet Tænk: støtter forslaget, men påpeger dog mangler i forbrugerbeskyttelsen. Forslaget skal komme forbrugerne til gavn og de skal ikke risikere at blive udelukket fra fin. produkter/tjenester.
- Dansk Erhverv: er overordnet positiv over for forslaget (forbrugerkontrol og innovative fintech-virk.)

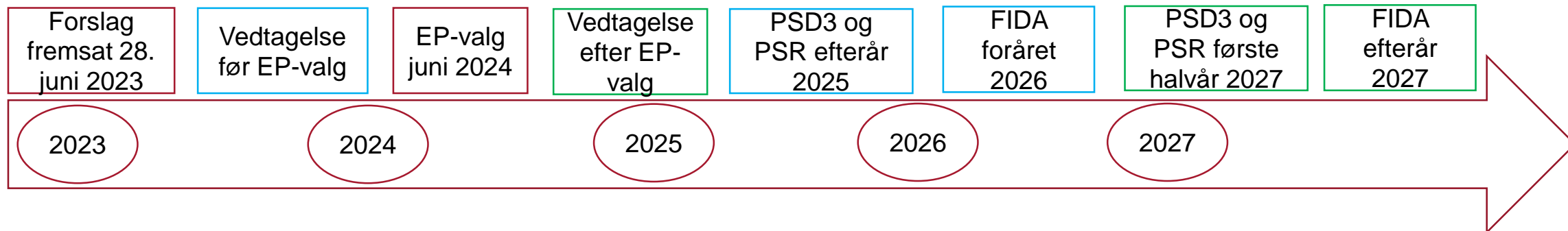
Betænkeligheder i hørings svar

- Etablering af finansielle datadelingsordninger
- Deling af data som er bearbejdet af de finansielle institutioner (konkurrenceelement)
- Tidsramme for kort: 24 måneder (18 måneder til at få datadelingsordninger på plads)
- Bred og uklar definition af kundedata
- FISP bør også underlægges krav om deling af data
- Bør være fokus på deling af data på tværs af sektorer
- Reduktion i kompensationskrav, når FISP'en er en SMV (som mange fintech-virksomheder er)
- Bekymring for de store "gatekeepers" mulighed for at høste data
- Forholdet til GDPR

Det videre forløb

- Fremsat 28. juni 2023
- Skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i samarbejde
- Spansk formandskab ønsker enighed i Rådet om hele pakken i år, og forventes derfor at fremlægge et kompromis snart.
- Vedtagelse af forslagene med EP inden valget i 2024?
- Betalingstjeneste forslagene (PSD3 og PSR) vil være gældende 18 måneder efter, at de er trådt i kraft, hvilket vil sige i efteråret 2025.
- Forslaget om åben finans (FIDA) vil være gælde 24 måneder efter, at det er trådt i kraft, hvilket så vil sige foråret 2026 (18 måneder for datadelingsordninger).
- Hvis der først sker en vedtagelse efter EP-valget vil betalingstjenesteforslagene først være gældende fra første halvår af 2027. FIDA-forordningens bestemmelser vil sandsynligvis først skulle anvendes fra andet halvår af 2027.

Forslagene i en dansk kontekst

Kun det nye direktivforslag om betalingstjenester (PSD3) skal direkte implementeres i den danske lovgivning. De øvrige forslag (PSR og FIDA) er forordninger, som gælder umiddelbart og direkte, og som den danske lovgivning ikke må stride imod.

- Hvis forslagene vedtages inden EP-valget i juni 2024, så vil direktivet skulle implementeres i den danske lovgivning inden efteråret 2025.
- Hvis det bliver vedtaget efter EP-valget vil det sandsynligvis ført være frem til foråret 2027.

Behov for ændringer i dansk lovgivning som følge af forslagene:

- PSD3-direktivet skal implementeres i dansk ret og vil medføre behov for ændring af en række bestemmelser i lov om betalinger og tilhørende bekendtgørelser.
- PSR-forordningen vil have direkte retsvirkning og medføre behov for at ophæve en række bestemmelser i lov om betalinger samt i tilhørende bekendtgørelser.
- FIDA-forslaget vil ikke have konsekvenser for den danske lovgivning, da området ikke er reguleret.

Forslagene i en dansk kontekst

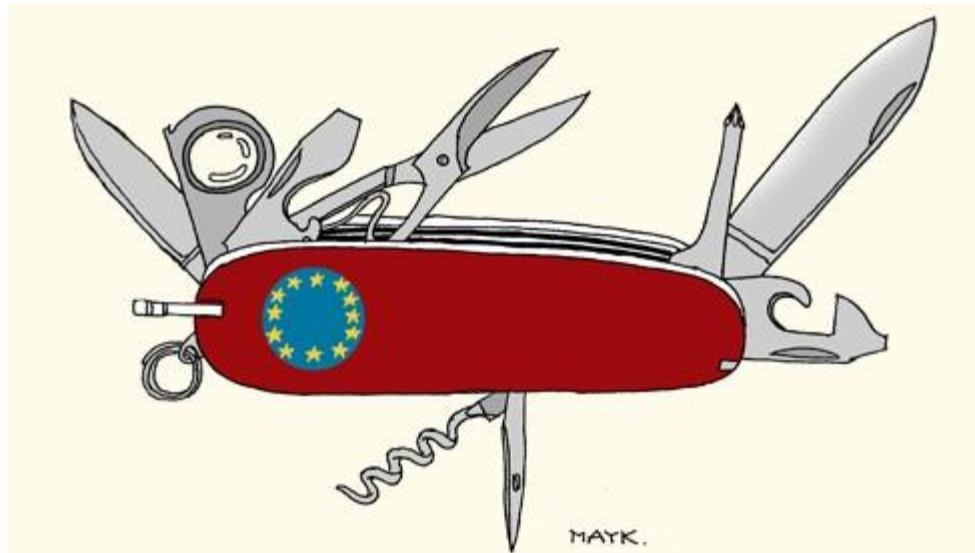
- Krav om administrative bøder i PSD3/FIDA skal undersøges nærmere?
- Mulighed for at opretholde danske særregler i PSD3 skal undersøges nærmere?
 - Ret til betaling med kontanter mellem 06.00 og 22.00.
 - Indskrænkelse af de formål, som erhvervsdrivende må anvende forbrugernes betalingsoplysninger til (må ikke anvendes til individuel prisfastsættelse eller markedsføring).
 - Forbrugernes indsigelsesmuligheder i forbindelse med fjernsalg ("charge-back"-regler)
=> Forbrugere kan få tilbageført beløbet fra sit pengeinstitut, hvis en vare købt med Dankort ikke kommer frem.

Danske infrastrukturer: Pensionsinfo og den digitale tinglysning bør kunne få status som datadelingsordninger under FIDA-forslaget.

Hvordan kan ERU behandle forslagene

- Begrundet udtalelse om brud på nærhedsprincippet - *frist den 2. november*
- Kræver at et flertal i Erhvervsudvalget finder, at der er brud på nærhedsprincippet!
- Politisk udtalelse til Kommissionen og Parlamentet - *ingen frist*
- Skriftlige spørgsmål til Kommissæren eller til den danske minister
- Samråd eller teknisk gennemgang

Politisk dialog med Kommissionen

De nationale parlamenter kan afgive udtalelser om Kommissionens forslag og om de politikområder, hvor Kommissionen har beføjelse til at handle. Det er Kommissionens mål at besvare sådanne udtalelser inden for 3 måneder.

Den politiske dialog gennemføres desuden via:

- Besøg og møder på både politisk og administrativt niveau. De fleste nationale parlamenter holder regelmæssigt møder med medlemmer af Kommissionen
- Kommissionens deltagelse i interparlamentariske møder og konferencer
- Kommissionens embedsmænds deltagelse efter anmodning i møder med nationale parlamentsudvalg og –repræsentanter.

ERU sendte sammen med EUU i marts 2022 en politisk udtalelse til Kommissionen om gennemførelsen af de såkaldte Basel III-standarder for kreditinstitutterne.

FOLKETINGET

Mere information

www.ft.dk

Martin Jørgensen

EU-konsulent

Tlf. 61 62 43 07

E-mail: Martin.jorgensen@ft.dk